

Захист прав людей, які живуть з ВІЛ та СНІД

Спікер на IV-му Національному жіночому Форумі (16-18 жовтня):
**Вікторія Поліщук, адвокат, юридичний
консультант з питань медичного права**

Національна стратегія

- На національному рівні:
- ухвалено національну стратегію щодо подолання ВІЛ/СНІДу, яка є обов'язковою для всіх органів державної влади та стосується кожного громадянина,
- визначено координаційний орган – Національну раду з питань протидії туберкульозу та ВІЛ-інфекції/СНІДу
- та створено єдину систему моніторингу і оцінки щодо ефективності виконання Загальнодержавної цільової соціальної програми протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу на 2014-2018 роки.

Національне законодавство

- Норми Закону України «Про протидію поширенню хвороб, зумовлених вірусом імунодефіциту людини (ВІЛ), та правовий і соціальний захист людей, які живуть з ВІЛ» у повній мірі узгоджуються зі статтею 3 Конституції України, в якій передбачено, що людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю.
- Права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Держава відповідає перед людиною за свою діяльність. Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави.
- У той же час, у нормах Закону України «Про протидію поширенню хвороб, зумовлених вірусом імунодефіциту людини (ВІЛ), та правовий і соціальний захист людей, які живуть з ВІЛ» у редакції від 16.10.2012 відсутній порядок взаємодії основних на сьогодні служб, які співпрацюють з людьми, які живуть з ВІЛ, а саме: протитуберкульозної служби, СНІД центрів, закладів первинної ланки медичної допомоги та соціальних служб, що є невід'ємним компонентом для спільного вирішення проблеми ВІЛ-інфекції.

Основні сфери, де порушуються права

Медичні послуги

Сімейні відносини

Трудові відносини

Місця позбавлення волі

Медики відмовляють у лікуванні

- «У родильному домі за місцем проживання вагітна не може народжувати, оскільки лікарі говорять, що немає спеціальної палати, відповідного обладнання і вони не мають змоги в неї прийняти роди. Тому направляють в обласну лікарню або в обласний центр СНІДу».

Роботодавці звільняють

- «Я деякий час працював у магазині вантажником, усі знали про мій статус і мовчали. Влаштувався згодом в інше місце, а там, тільки-но дізналися – перелякалися. У таксі працював – знову вигнали, коли дізналися. Я потім вирішив говорити відразу, щоб не було нюансів. У принципі, все залежить від людей. У лікарні, наприклад, проблем у мене немає. Діти ходять без ексцесів до школи, а я — на батьківські збори» (с).

Право на працю

- Звільнення з роботи, відмова у прийнятті на роботу, ... людей, які живуть з ВІЛ, на підставі їх ВІЛ-позитивного статусу, а також обмеження прав їхніх рідних і близьких на цій підставі забороняється.
- Неправомірні дії посадових осіб, які порушують права людей, які живуть з ВІЛ, їхніх рідних і близьких, можуть бути оскаржені до суду.

Додаткові трудові гарантії

- Батьки ВІЛ-інфікованих дітей і дітей, які страждають на хворобу, зумовлену ВІЛ, та особи, які їх замінюють, мають право, зокрема, на одержання додаткової щорічної відпустки тривалістю 10 днів у літній чи інший зручний для них час до досягнення дітьми 18-річного віку.

Захист прав у сфері МЕДИЦИНИ

- Надання медичної допомоги людям, які живуть з ВІЛ, здійснюється в порядку, визначеному законом, іншими нормативно-правовими актами і міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Захист прав у сфері МЕДИЦИНИ

- Усі люди, які живуть з ВІЛ, мають право на безперешкодне ознайомлення з інформацією про стан свого здоров'я, що зберігається в закладах охорони здоров'я.
- Усі люди, які живуть з ВІЛ, мають право бути поінформованими про послуги із забезпечення необхідної їм психологічної, соціальної та правової підтримки і за бажанням одержати таку підтримку у спосіб, що не зумовить розкриття їх ВІЛ-статусу.
- Люди, які живуть з ВІЛ, мають право на участь у допоміжних репродуктивних технологіях за умови запобігання передачі ВІЛ-інфекції від батьків майбутній дитині.

Додаткові медичні права

- 1) відшкодування шкоди, пов'язаної з обмеженням їхніх прав унаслідок розголошення чи розкриття інформації про їх позитивний ВІЛ-статус;
- 2) безоплатне забезпечення антиретровірусними препаратами та лікарськими засобами для лікування опортуністичних інфекцій у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади у галузі охорони здоров'я

Медичні права

- Забороняється дискримінація людей, які живуть з ВІЛ, зі сторони медичного персоналу.
- Більше того, чинне законодавство передбачає кримінальну відповідальність для медичного персоналу за неналежне виконання професійних обов'язків, що спричинило зараження особи вірусом імунодефіциту людини чи іншої невиліковної інфекційної хвороби, а також за розголошення відомостей про проведення медичного огляду на виявлення зараження вірусом імунодефіциту людини.

Житлові права

- Відповідно до статті 45 Житлового кодексу УРСР від 25.12.2015, особам, зараженим вірусом імунодефіциту людини внаслідок виконання медичних маніпуляцій, у першу чергу надається жила приміщення, у разі, якщо такі особи потребують поліпшення житлових умов.

Освіта

- забороняється відмова у прийнятті до освітніх закладів людей, які живуть з ВІЛ, на підставі їх ВІЛ-позитивного статусу, а також обмеження прав їхніх близьких на цій підставі.

Проект “Інший бік”

- В Німеччині менеджерам пропонується тиждень провести в одній з установ, яка спеціалізується на допомозі для хворих на СНІД.
- Один із учасників програми визнав, що в нього тепер немає жодних проблем з прийомом на роботу ВІЛ-інфікованих.